Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Соціально-гуманітарний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

"КРИТИЧНЕ ТА КРЕАТИВНЕ МИСЛЕННЯ"

(назва дисципліни)

_____B10 Філософія_____

(назва освітньої програми)

Рік __2026-2027, семестр __3___

Форма навчання (*денна, заочна*) *****

Галузь знань* В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність *В10 Філософія (шифр, назва)

Перший/другий (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Кафедра та викладач	Кафедра ___філософії_____ **Викладач/викладачі: ___Глушко Тетяна Петрівна___** Лінк на профіль викладача на сайті факультету чи у Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=kuj2FqkAAAAJ&hl=uk E-mail: (адреса корпоративної пошти викладача): t.p.hlushko@udu.edu.ua Лінк на курс в Moodle (за наявності) *: https://dle.udu.edu.ua/course/view.php?id=449
I. Основна мета/цілі навчання	Вдосконалення культури логічного та креативного мислення, формування вмінь аналітичної та критичної роботи з інформацією та чіткого уявлення про основні стратегії та технології критичного та креативного мислення, що забезпечить набуття практичних навичок та вмінь успішної комунікації.
II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі*	*Навчальна дисципліна вибіркова* *Дисципліна за вибором аспіранта*
III. Обсяг навчальної дисципліни	*Кількість кредитів* 3 *Загальна кількість годин* 90 *Лекційні заняття* 16 *Семінарські/практичні заняття* 20 *Самостійна робота* 54
IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	***МОДУЛЬ 1.*** *Логічні засади критичного та креативного мислення* ***Тема 1 : Поняття критичного та креативного мислення.***

	Дефініції та практичне значення критичного та креативного мислення. Рівень критичного мислення в контексті соціально-поведінкових експериментів. Основні інструменти критичного мислення. ***Тема 2 : Критичне мислення та логічні помилки.*** *Вибіркове, реактивне та передбачуване мислення. Упередження та суперечливі припущення. Когнітивні спотворення та їхні різновиди. Систематичні помилки розуму. Наука та критичне мислення.* ***Тема 3 : Поняття, форма та структура аргументації та критики.*** *Поняття та форма аргументації. Індуктивні та дедуктивні аргументи. Специфіка роботи з аргументами та їхня оцінка. Правила та помилки критичної аргументації.* ***Тема 4 : Мистецтво полеміки. Правила та помилки в суперечці та критиці.*** *Полеміка як інструмент критичного мислення. Еристика та полеміка. Смислові маніпуляції в полеміці та методи роботи з ними. Прийоми впливу в суперечці та критиці. Основні правила ведення суперечки.* ***Тема 5 : Медіаграмотність та пропаганда в контексті критичного мислення.*** *ЗМІ та критичне мислення. Евфемізми в медіадискурсі. Психологічні механізми реклами та критичне мислення. Методи та основні механізми пропаганди. Механізми протидії пропаганді та правила інформаційної гігієни.* ***МОДУЛЬ 2.*** *Евристичні засади критичного та креативного мислення* ***Тема 1 : Креативний процес. Основні принципи креативності.*** *Дивергентне та конвергентне мислення. Інструментарій креативного мислення. Суть креативного процесу: етапи та закономірності. Критерії відбору ідей. Креативне лідерство та інновації.* ***Тема 2 : Критичне та креативне мислення у індивідуальному та колективному розв'язанні проблем.*** *Генерування ідей та методи креативності. Технології для генерації командних ідей та вирішення складних проблем. Візуалізація та презентація ідей.*
V. Компетентності та результати навчання	**ЗК1**. *Здатність генерувати нові ідеї (креативність).* **СК6.** *Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері філософії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.* **РН4.** *Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів.* **РН6.** *Глибоко розуміти загальні принципи та методи філософських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері філософії та у викладацькій практиці.*
VI. Порядок і критерії оцінювання	***Поточний контроль:****1. Опрацювання матеріалів до практичних занять та участь в них: доповідь на занятті, участь в обговоренні теми шляхом постановки проблемних питань та дискусія, доповнення міркувань. Кожна відпрацьована тема – максимум 10 балів, максимальна підсумкова оцінка за всі заняття – 70 балів.* *2. Підсумковий колоквіум. Максимальна оцінка – 30 балів.*

	Підсумковий контроль *здійснюється у формі усного заліку.* **Критерії оцінювання** Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння та висновки. *Оцінку 9-10 балів здобувач може отримати у випадку системного розуміння теми, обґрунтування позиції на основі різних джерел; висловленні інноваційної й оригінальної авторської позиції; оцінка 6-8 балів ставиться за комплексне розуміння теми, з наявними незначними огріхами в інтерпретації фактів, обґрунтування міркувань на основі освоєння декількох джерел, висловлення авторської позиції та вміння логічно структурувати навчальний матеріал; оцінка 3-5 балів ставиться за базове розуміння теми, не оригінальну авторську позицію та її стисле розкриття під час представлення доповіді, алогічну структуризацію навчального матеріалу; оцінка 1-2 бали ставиться за поверхове розуміння теми, наявні значні фактичні помилки та виявлений академічний плагіат.* Під час колоквіуму: повнота розкриття теми; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки. **Рівень відповідності критеріям** Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно висловлюється з теми будь-якого рівня складності, аргументовано висловлює свої думки. Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності. Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно. Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово. Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем. Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.
VII. Політика курсу*	**Загальні правила під час занять:** *взаємоповага; активна участь у дискусіях та обговореннях; вимкнення гаджетів* (під час онлайн-занять вимкнення звуку); *запис матеріалу*: можна записувати матеріал лекцій, але фотографувати екрани презентацій/схем/малюнків лише з дозволу викладача. **Дедлайни та умови для перескладання:** *чіткі дедлайни*: всі завдання мають бути виконані та здані до зазначеного терміну; обґрунтування пропусків; перескладання: можливість перескладання зазвичай передбачається, але лише в усній формі (курс спрямований на високий розвиток комунікативних навичок, участь в дискусіях тощо). **Академічна доброчесність:** *самостійна робота: завдання мають виконуватися самостійно, в разі посилання на матеріали – цитування джерел; плагіат є неприпустимим.* **Зворотній зв'язок:** викладач регулярно надає зворотній зв'язок в разі коректного звернення усталеними нормами та засобами (корпоративна електронна адреса).

	Індивідуальні консультації: при виникненні запитань, здобувачі мають можливість звернутися до викладача за індивідуальною консультацією.
VIII. Основні інформаційні ресурси	Курбан О. Проблема критичності мислення при споживанні медіаконтенту в умовах інформаційної війни. Синопсис: текст, контекст, медіа, 2022, № 28 (1). С. 21–27. DOI: https://doi.org/10.28925/2311-259x.2022.1.4; Чатфілд Т. Критичне мислення: аналізуй, став під сумнів, формуй власну думку. Київ: Науковий світ, 2026. 524 с.; McCuen R.H. Critical Thinking, Idea Innovation and Creativity. Boca Raton: CRC Press, 2023. 332 p. The Oxford Handbook of Creativity and Education / Ed. by Katz-Buonincontro J., Kettler T. Oxford University Press, 2025. 912 p.
Обговорено та затверджено на засіданні кафедри __філософії___ *протокол №_1__ від __26 серпня 2026 р_____*	